

hilversum, pas op!

“STORHUISJE MET BRANDSPUITBERGPLAATS”

Ontwikkeling en realisering van de restauratie/herbouw van het voormalig Storhuisje aan de Violenstraat

Bovenstaand stukje is slechts het begin van een document van 21 pagina's, bestaande uit 12 artikelen en 54 paragrafen, dat op 1 april 1903 opgemaakt en ondertekend werd door de gemeente-architect P. Andriessen en vervolgens een dag later vastgesteld werd door Burgemeester en Wethouders en als zodanig werd ondertekend door burgemeester J.C. Gülcher en secretaris J. Mulder Wz.

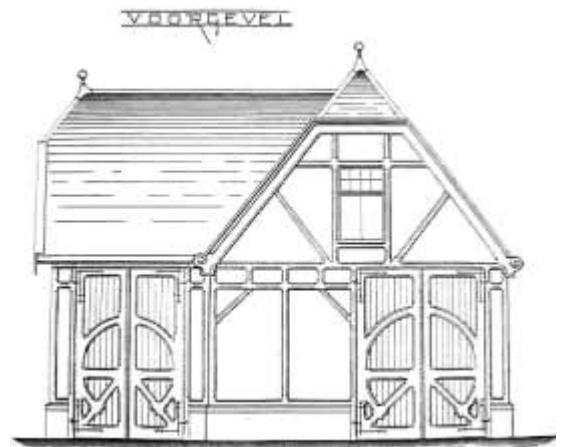
Dit katren behoort bij het proces verbaal van aanbesteding 16 april 1903, hetwelk derhalve mede ondertekend werd door de aannemer Nicolaas Jongerden met de borgen J. Jongerden en J. Brouwer Jz.

In de verschillende paragrafen van bovengenoemd document lezen we over ontgraving en aanvulling; funderingen en muurwerk; pleister en voegwerk; stenen vloer en bestrating; vuilwaterput; pannendak en al wat verder van belang was bij deze aanbesteding. Zo lezen we in §8 de aanwijzigingen omtrent het 'panndak van 1^e soort platte rood verglaasde kruispannen' met de toevoeging: Hierbij te leveren 3 topversieringen

met de noodige broekstukken elk ter waarde van f15,- inkoop.

Sindsdien heeft dit gemeentelijk pand de nodige gebruikers gekend en stond ook geruime tijd leeg, terwijl de verkrotting de laatste jaren in al zijn hevigheid toesloeg. Gezien de bijzondere bouwwijze en de cultuurhistorische achtergrond heeft de stichting 'Hilversum, Pas Op!' zich jarenlang ingezet voor het behoud van dit pand in de wetenschap dat de gemeente als eigenaar dit initiatief steunde.

Leen Hageman, voorzitter van de werkgroep Waakzaamheid van Pas Op, benaderde in 2001 de heer Piet Vonk met de vraag of hij mogelijk eventuele gegadigden wist. Na enige tijd van bezinning, nam Piet Vonk contact op met Leen Hageman met de mededeling, dat hijzelf wel interesse had. Deze optie bracht het behoud van het huisje ineens veel dichterbij. Oude overleggen met de gemeente werden door Pas Op weer opgepakt en de toenmalige wethouder mevrouw Borstlap gaf haar fiat om de mogelijkheden te onderzoeken. Leen Hageman nam vervolgens opnieuw contact op met Piet Vonk en al snel ontstonden schetsplannen om het huisje geschikt te maken voor zijn Engineering

bureau. Daarvoor was het noodzakelijk het gebouwtje te onderkelderen, om daarna het bovengrondse gedeelte, geheel in stijl, te herbouwen/restaureren. Teneinde het daarvoor benodigde proces in gang te zetten, de onderhandelingen met de gemeente en andere betrokkenen te voeren, kortom de bouwcoördinatie te voeren, is Bert Verhoek door Piet Vonk benaderd met de vraag dit proces voor hem te begeleiden. Laatstgenoemde stemde daar graag mee in.

Toen bleek dat restauratie een haalbare kaart ging worden, betekende dat, dat het pand met een abc-contract door Pas Op voor de symbolische som van €1 van de gemeente werd aangekocht en vervolgens onder de contractuele restauratieverantwoordelijkheid van Pas Op en met antispeculatiebeding voor de gebruiker doorverkocht werd aan de heer Piet Vonk die er inmiddels zijn bedrijf Bouwpartners Engineering gevestigd heeft. En zo gebeurde het dus, dat ruim een eeuw later, ter behoud van dit unieke pand, opnieuw bouwtekeningen werden ingediend en een bouwvergunning werd verleend. Hoewel voor het zichtbare deel van het pand niet afgeweken werd van het oorspronkelijke ontwerp en daarbij alles in het werk gesteld werd dit maximaal te realiseren, werden buiten het zicht hiervan grote aanpassingen gemaakt in de vorm van ruime onderkeldering ten einde het pand voor de toekomstige gebruiker functioneel te maken.

De voorbereidende fase bestond niet alleen uit het maken van bouwtekeningen en indienen van de bouw-aanvraag. De ontwikkeling van het terrein, waarbij een schoongrondverklaring en onder andere het verplaatsen van parkeervakken, kwamen hierbij aan de

orde. Er kwam intensief overleg met de afdeling monumentenzorg van de gemeente over de demontage en herbouw van het huisje in zijn oorspronkelijke vorm, maar daarnaast ook overleggen over de inrichting en afscheiding van het terrein, alsmede de groen-aanleg. Uiteindelijk werd door Bouwpartners op 15 februari 2005 de bouw-aanvraag ingediend. De definitieve bouwvergunning werd op 30 september 2005 verleend. Direct daarna werd begonnen met de demontage (voor zover mogelijk) van het gebouwtje en de realisering van de vernieuwbouw. Het bedrijf “Pellikaan Onderhoud en Service” werd daartoe aangetrokken.

Het proces van herbouw is even uniek als het gebouw zelf is. Waar mogelijk zijn de oude materialen hergebruikt. Het semi-vakwerk, de verschillende steensoorten, de metsel- en voegtechnieken vragen steeds opnieuw veel aandacht en goed overleg. Opvallend was dat muren oorspronkelijk met een cementzand mengsel opgemetseld zijn, een voor die tijd kostbare en degelijke wijze van metselen. Dit betekende echter dat stenen bij het slopen beschadigd werden en deels niet meer hergebruikt konden worden. Uiteindelijk heeft Pellikaan een bedrijf gevonden dat in staat was deze oude gevelstenen in het juiste ijsselformaat en de juiste gele kleur opnieuw te bakken. Maar ook het verhaal van de voegen met betrekking tot soort voeg en kleur was lastig. Uiteindelijk is de juiste kleur gevonden door ter vergelijking metselwerk in de ruime omgeving te zoeken met een zelfde steensoort en uit dezelfde periode.

Dan zijn er de vele houtconstructies, zowel in het vakwerk als de buitenbetimmeringen, die ook veel aandacht vragen. Het oude hout was te ver vergaan om nog te kunnen hergebruiken. In plaats van het oorspronke-

lijk grenen hout is voor het kwalitatief betere meranti hout gekozen. Alles werd ter plekke handmatig gemaakt. Stijlen en liggers werden ter plaatse ingemeten en volgens de gesloopte voormalige delen nagemaakt. De originele deurluiken zijn vervolgens van alle latere betimmeringen ontdaan en met hun bijzondere vorm, die nog niet eerder tegengekomen werd, nagemaakt.

Het dak is bedekt met platte roodverglasde dakpannen en versierd met drie topversieringen, zogenoemde pironen. De oude pironen waren zwaar beschadigd. Door intensief speurwerk van Pellikaan werd via een Duits bedrijf en vervolgens een bedrijf in Tweede Exloërmond het bedrijf in Leiderdorp gevonden dat in staat is de oude pironen na te maken. Bij de vorderingen van de bouw is met de heer E. Tjebbes (restaurator), intensief onderzoek gedaan naar en overleg geweest over de toe te passen bouwmaterialen en de kleuren voor het schilderwerk, teneinde het oorspronkelijke uiterlijk zo dicht mogelijk te benaderen. Het vinden van de juiste verflaag kostte veel moeite.

Verschillende verflagen werden aangetroffen en door de heer Tjebbes nauwkeurig onderzocht alvorens geconstateerd kon worden dat de huidige mosgroene tint het oorspronkelijke uiterlijk van dit bijzondere pand mede bepaald heeft.

Hoewel door de veranderde functie het pand van binnen modern afgebouwd is en tevens vergroot werd door de ruime onderkeldering, zijn de detailleringen van de aftimmering aan de buitenzijde binnenin het pand consequent doorgetrokken bij plinten, kozijnen en deurposten. De kelderruimte vangt naast door zijn verdiepte ramen ook door een vide extra licht en lucht, wat aan deze ruimte een heel speciaal effect geeft.

Ook “Pellikaan Onderhoud en Service” verdient hier met respect genoemd te worden. Niet alleen vanwege de goede samenwerking die er was tussen opdrachtgever en bouwteam, maar zeker ook vanwege de wijze van meedenken en de vele moeite welke genomen werd om zowel oplossingen als daarbij de juiste adressen te vinden voor herstel of vervanging van oude bouwmaterialen en ornamenten.

Wegmijmerend bij het pand, nu in 2006, met de deurluiken gesloten als weleer, moet men wel het gevoel krijgen even terug in 1903 te zijn. Zo moet het geweest zijn. Nu de nieuwe eigenaar op het punt staat het pand te betrekken, mogen we constateren dat opnieuw een bijzonder pand voor Hilversum behouden is gebleven. Pas Op wenst dan ook de heer en mevrouw Vonk met hun bedrijf Bouwpartners Engineering een prachtige toekomst in dit voormalig ‘storthuisje met brandspuitbergplaats’ toe!

Flos Wisse Smit
(met dank aan Bert Verhoek)

